

Dat was Simon Korteweg. Num Mdr met: De geschiedenis van de jazz, deel 5.

aat 1 Arthur Pryor: Georgia sunset cake-walk (J. Bodewalt Lampe)
B/2 - 2:33 - Saydisc SDL 221

"Georgia sunset cake-walk", door de band van trombonist Arthur Pryor opgenomen in New York, 22 september 1908. Orkestrale ragtime met ongebruikelijke trombone-partijen - de mogelijkheden die de schuif van de trombone biedt om lange glijsers, glissandi, te maken, werd duidelijk benut. In heel Amerika was deze bandmuziek zeer populair, maar vooral in New Orleans met zijn zeer uiteenlopende bevolkingsgroepen die ieder vele verenigingen en clubs hadden. Bij Duitsers, Italianen, Spanjaarden, Fransen, Ieren, ~~en~~ Negers en ~~en~~ Creoles of Color werd iedere gelegenheid aangeprezen om een optocht te houden, [van feest tot begrafenis], en daar kwam een brass band aan te pas. Die speelden oorspronkelijk marsen, maar na 1900 ook ragtime en voor ~~danst~~ de toen populaire muziek: polkas, mazurkas, ~~en~~ scottische. Alleen in de zwarte wijk van New Orleans, het ghetto ten zuid-westen van Canal Street ^{was in} Perdido Street de belangrijkste was, werd ook de ~~blues~~ blues gezongen en gespeeld. Cornettist Charles 'Buddy' Bolden, 6 september 1877-4 november 1931, leidde tot 1907 een band waarin zich als een van de eerste de vermenging tussen ragtime en blues voltrok. Van 1890 weten we dat er al een zwart dansorkest was met trompet, trombone, klarinet en slagwerk - opvallend is dat zowel bij ~~John~~ Bolden als bij John Robichaux, (Creole of Color) gitaar en contrabas gebruikt werden - geen banjo. Het schijnt Robichaux's drummer Dee Dee Chandler, ~~geboren in 1877~~ geweest te zijn die voor de grote trom van de brass band een mechaniek bedacht waardoor hij die met zijn knie kon bedienen en dus twee handen vrij had voor de kleine trom - normaalter werden ze door twee musici bespeeld. Uit dat mechaniek werd de voetpedaal voor die bass drum ontwikkeld - vóór 1899, want toen kwam Chandler terug van de Spaans/Amerikaanse oorlog -Cuba- en heeft niet meer gespeeld. Inmiddels beginnen de musici van New Orleans met hun muziek uit te zwerven over de States. Het Original Creole Orchestra met cornettist Freddie Keppard trekt rond 1913 door California en bereikt Los Angeles. Twee bands met blanke musici gaan naar het Noorden: Tom Brown's ~~kwintet~~ Band from Dixieland in 1915 naar Chicago, een jaar later volgt het kwintet van drummer Johnny Stein, en volgens de verhalen riep een toehoorder bij zijn muziek 'Jass it up boys', waarop de manager het orkestje de naam 'Stein's Dixie Jass (met twee s'en) Band' gaf.

De grammofoon, in de vorm van Edison's rollen (1877) en de platte plaat van Emile Berliner, (1887) was nog steeds vrij nieuw, en buiten opnamen van John Phillip Sousa en Enrico Caruso was er niet zo veel te beleven. Er is een verhaal dat omstreeks 1915 Freddy Keppard een plaat kon opnemen maar niet wilde omdat anderen zijn muziek dan zouden kunnen naspelen, ~~feit~~ ^{maakte} is dat de Original Dixieland Jass Band van cornettist Dominick James La Rocca op 15 januari 1917 een engagement van twee weken begon in Reisenweber's, New York, en ~~de plaat~~ ^{de plaat} een plaat ~~voor~~ ^{voor} Columbia. Waarom is niet helemaal duidelijk, want aan ~~het~~ ^{de plaat} opnamen werd weinig aandacht besteed, en daarna werd ~~het~~ niet uitgebracht. Dit is hem: "At the darktown strutters ball".

laet 2 Original Dixieland Jass Band: At the darktown strutters ball (Brooks)
A/1 - 3:00 - CBS BPG 62232

24, 26 of 30 januari 1917 - de exacte datum is niet achterhaald, "At the darktown strutters ball" van Shelton Brooks, de "Original Dixieland Jass Band" voor Columbia in New York. Nick LaRocca-cornet, Daddy Edwards-trombone, Larry Shields-kbàrinet, Henry Ragas-piano, en Tony Sbarbaro-drums. De eerste grammofoonplaat met dansmuziek ~~xx~~ van musici uit New Orleans - niet uitgebracht toen. Dit ~~vreemde~~ orkestje had succes en in februari deed de maatschappij Victor het aanzienlijk beter. Technicus Charles Souey weet na zorgvuldige experimenten met zijn voor onze begrippen uiterst primitive mechanische opname-apparatuur geluid vast te leggen waar we ook nu nog wat aan hebben. Het is 26 februari 1917, "Livery stable blues".

laet 3 Original Dixieland Jass Band: Livery stable blues (LaRocca, Shields, Edwards, Ragas, Sbarbaro)
A/1 - 3:05 - RCA 730.703

"Livery stable blues", 26 februari 1917 door de Original Dixieland Jass Band opgenomen voor Victor. ^{ooit} Snel uitgebracht, en binnen korte tijd de eerste grammofoonplaat waar meer dan 1 miljoen exemplaren van verkocht werden. ~~Uit~~ ^{Uit} beschrijvingen, en een enkele plaat, zoals "Down home rag" uit 1913 van James Reese Europe, weten we dat de melodie in die tijd vooral éénstemmig gespeeld werd. Bij de ODJB, zoals de band die we net hoorden genoemd wordt, is dat duidelijk anders. ~~De~~ ^{De} drie stemmen lopen ~~noch~~ ^{noch} melodisch noch ritmisch parallel maar worden een beetje door elkaar gevlochten, dat is een essentieel verschil met ~~die~~ ^{die} paar jaar daarvoor. ~~De~~ ODJB heeft dat zeker niet uitgevonden - het hoe en wanneer zal nooit achterhaald worden. Maar uiteindelijk is er zovóél mistig in de geschiedenis van de jazz. Omdat niemand er iets zinnigs over rapporteerde, omdat ~~XXXX~~ ^{XXXX} laat de meest bruikbare methode ~~de~~ muziek vast te leggen, de plaat, werd ingeschakeld.

Maakt,
beny
oljof
ooh
Lum b in-

1917. Natuurlijk is er daarvóór jazz gespeeld, ik wil Jim Europe's ~~muziek~~ ^{ook} van 1913 best zo noemen, en die werd overal gehoord. Maar ~~over~~ over de zwarte muziek werd niets geschreven - pas met het succes van de show 'Shuffle along' op Broadway in 1921, haalde zwarte muziek de pers. ~~In~~ In 1914 was in Europa de Eerste Wereldoorlog uitgebroken. De emigratie naar de USA valt niet alleen stil, 205.000 mensen gaan terug naar Europa en Azië. Waardoor ~~om~~ zich snel ontwikkelende industriesteden als Chicago, Detroit en Pittsburgh arbeiders te kort kwamen. De migratie van Negers uit het Zuiden kwam in 1915 in grote versnelling: tussen 1900 en 1920 anderhalf miljoen, alleen al in 1917 180.000 ^{negers} naar die drie steden en New York. En de muziek ging er achteraan. Tot 1920 werd het bestaan van zwarte muziek ontken~~d~~, in elk geval door de grammofoonplatenmaatschappijen, want ze namen witte Dixielandmuziek op, geïnspiteerd door het New Yorkse succes van de ODJB. Dit is de andere kant van ~~de~~ eerste Victor-plaat: "Dixieland Jass Band one-step".

Plaat 3 Original Dixieland Jass Band: Dixieland Jass Band One-Step (idem)
A/2 - 2:35 - idem

"Dixieland Jass Band One-step", en zoals daar bij de tweede persing aan toegevoegd werd "Introducing 'That teasing rag'". - ~~wat~~ ^{er} is niets veranderd sindsdien, want zowel over die "Livery stable blues" als die "One step" werd meteen een gevecht geleverd door andere auteurs ~~met~~ met de leden van de ODJB die zich als componist uitgaven. Want de plaat was een hit. De eerste ~~met~~ die deze naam mocht hebben.

De ~~invloed~~ invloed van deze eerste plaat van de Original Dixieland Jass Band was enorm. Deze muziek was nieuw, sensationeel, kreeg dus publiciteit. Waar die vandaan kwam, en in welke verhouding dit product stond tot andere uit die onbekende muziekwereld, deed natuurlijk niet ter zake. ~~De~~ De imitatie sloeg toe. Joe Frisco, een bekende danser/entertainer, had al in '15 in Chicago met de band van trombonist Tom Brown gewerkt, twee maanden nadat de eerste ODJB-plaat was uitgebracht ~~nam~~ hij in New York voor Edison op met zijn Frisco Jazz Band.

Plaat 4 Frisco Jazz Band: Umbrellas to mend (Mel B. Kaufman)
A/4 - 3:45 - Riverside RM 8801

Umbrellas to mend
mojetje umbrellas niet en

"Umbrellas to mend", 10 mei 1917, Edison-opname van de ~~de~~ Frisco Jazz Band van Joe Frisco die ~~ver~~ muzikaal niets mee te maken had, waar wie de musici dan wel waren is niet bekend gebleven. Intussen hadden de VS op 16 april Duitsland de oorlog verklaard en een van de musici die in dienst ging was James Reese Europe. Hij kreeg de leiding over de band van het 369ste regiment infanterie en kwam 1 ~~juni~~ januari 1918 in Frankrijk aan. 18 maart maakte de ODJB zijn tweede plaat voor Victor.

plaat 3 Original Dixieland Jazz Band: Tiger rag (LaRocca)
A/6c - 3:05 - RCA 730.703

En dat gaf, zeker muzikaal nog meer sensatie dan de eerste plaat.

Buiten de "St. Louis blues" van William Christopher Handy, die in 1912 gepubliceerd werd, is deze "Tiger rag" van 1918 sindsdien door vrijwel iedereen gespeeld, tot Charlie Parker aan toe.

Cornettist Nick La Rocca, trombonist Daddy Edwards, klarinetist Larry Shields, pianist Henry Ragas en drummer Tony Sbarbaro, de Original Dixieland Jazz Band, overleefde het succes niet lang. Ruzies en de muzikale beperkingen van de leider, La Rocca, maakten dat de band na 1920 snel ~~vergeten~~ werd. Als afsluiting nog een imitatie uit 1918, het kwintet van pianist Earl Fuller - zijn Famous Jazz Band heet dat meteen - op 13 juni voor Edison. Met de later door zijn "Is everybody happy?" bekend geworden klarinetist Ted Lewis, "Jazz de Luxe". Dit was deel 5 in De Geschiedenis van de Jazz, MdR.

plaat 4 Earl Fuller's Famous Jazz Band: Jazz de Luxe (Earl Fuller)
A/2 - 4:10 - Riverside RM 8801

met zijn *Wisselendij* 0 0 0 0 0
Arthur Pizor

met de glissandi die Arthur Pizor ~~toes~~
al speelde toen hij nog geen instrument had
aangekocht,